

SLÅR ALARM OM FATTIGDOM

12 NYHET

TIRSDAG 17. NOVEMBER 2020 BERGENSAVISEN

Matsentralen mangler matvarer for å dekke økt be

SLÅR ALARM OM

På Matsentralen på Toppe jobber de på spreng for å dekke den enorme etterspørselen etter gratis mat. Problemet er at de ikke har nok.

KATRINE HAMRE GUNDERSEN
katrine.gundersen@ba.no

Klokken er 0900 fredag morgen. Monica Rieber-Mohn Fuhr har så vidt låst opp døren til Matsentralen Vestland på Toppe før den første hjelpeorganisasjonen kommer for å hente mat.

- Her går det unna, sier hun til BA idet hun hopper til side for å gi plass til Agnete Hetleøen som løper fra hylle til hylle med armene fulle av matvarer. Hetleøen er ansatt ved Blå Kors og har merket seg en ny og urovekkende trend dette året.

Flere fattige enn før

- Det er flere enn før som bekymrer seg for om de får tak i nok mat til seg og sine. Vi ser stadig nye ansikter på kafene vår, og mange av dem var ikke fattige før koronapandemien traff, forteller hun.

Hun mener Bergen har fått en ny gruppe fattige. De som før klarte seg greit, som hadde råd til både hus og bil, og som så mistet jobbet eller ble permittert.

- De som var fattige er blitt fattigere, og mange av dem som klarte seg greit er blitt fattige, mener Hetleøen.

Familier trenger hjelp

Det inntrykket deler Ronny Lyngholm. Han er frivillig for KIL-fondet, en organisasjon som opprinnelig ble startet for å skaffe idrettsutstyr til barnefamilier som ikke hadde råd til å skaffe det selv. Nå leverer de både klær og i økende grad mat til over 90 familier i Bergen og omegn.

- Det er mange som plutselig har mistet jobben grunnet korona. Nå er det mange barnefamilier der ute som allerede bekymrer seg veldig for jul, forteller Lyngholm.

Han er bekymret for at skammen over ikke å ha nok egne midler gjør at folk kvier seg for å søke hjelp.

Frykter skam

- Å ikke ha penger i Norge i 2020 kan sammenlignes med slik det var å være psykisk syk for noen tiår siden. Man snakker ikke om det, og det er viktig å holde fasaden utad. Jeg er redd mange venter for lenge med å ta kontakt med oss, sukker han.

KIL-fondet får ingen offentlig

lige tilskudd. De er avhengig av gode samarbeidspartnere, slike som Matsentralen.

- Uten dem tror jeg ikke det hadde gått, sier han og vinker mot bilen der frivillige Olav Johannessen og Terje Thomassen laster inn kasser med sjokolade, melk og pålegg.

Måtte kutte

Pålegg og meieriprodukter er populære varer, særlig nå som organisasjonene må lage flere individuelle matposer og ikke kan invitere mange personer til varme måltid på kafene. Også frukt og grønt går det mye av.

- Det går om lag fem tonn frukt og grønt i uken, sier Monica Fuhr og viser oss kjølerommet hvor disse overskuddsvarene ligger.

De er bare to ansatte ved sentralen, og etter byrådetts innstramming av koronatiltakene sist uke har de kuttet antall frivillige ned til en person.

- Vi får det til å gå på et vis, sier Fuhr.

Mangler mat

Matsentralen ligger an til å dele ut 20 prosent mer mat i år enn i fjor. Nesten daglig får de telefoner fra folk som trenger hjelp, og det går mye tid med til å henvise til de rette organisasjonene. På Matsentralen deler de ikke ut mat til enkeltpersoner, men til en rekke hjelpeorganisasjoner som også merker økt pågang.

Samtidig sliter de med å få inn nok mat.

- Vi er to ansatte, vi har ikke sjanse til å kjøre rundt til flere hundre ulike dagligvarebutikker for å hente varer. Per nå henter vi det meste hos grossistene, men det er veldig uforutsigbart, forklarer Fuhr.

Vil ha bedre system

Hun drømmer om et bedre system som vil sikre at de vanskeligstilte får hjelp samtidig som man reduserer matsvinnet.

- Det er jo ikke som om samfunnet kaster mindre mat nå. I en ideell verden hadde bransjen hatt en returavtale slik at overflødige varer ble kjørt tilbake til grossisten. Da kunne vi hentet det der, sier hun.

Klokken nærmer seg 1000. Matsentralen har kun vært åpen en time, og allerede har varene flydd ut av hyllene.

Grunnet begrensninger på hvor mange som kan være i lokallet samtidig har Raul Barreras fra Kirkens Bymisjon sittet i bilen og ventet tålmodig på at det skal bli hans tur.

Får større plass

Når han til slutt får komme inn, går han rett mot kjølerommet der grønnsakene ligger.

MERKER ØKNING: Agnete Hetleøen mener å merke at Bergen har fått en ny gruppe fattige.

FYLLER OPP: Terje Thomassen og Ola fylles opp bilen så godt de kan.

MATSENTRALEN

■ En ideell forening som fordeler overskuddsmat fra matvarebransjen til ideelle organisasjoner. Slik blir det sørget for at mat som ellers ville blitt kastet kommer frem til vanskeligstilte mennesker i Bergen og omegn.

■ I 2019 omfordelte Matsentralen Vestland 411 tonn mat til mer enn 50 ideelle organisasjoner i 16 av fylkets kommuner. Dette er bakgrunnen for at navnet ble endret fra Matsentralen Bergen til Matsentralen Vestland i januar 2020.

■ Sentralen ble stiftet av Kirkens Bymisjon, Røde Kors, Robin Hood Huset, Frelsesarmeen og Blå Kors høsten 2017.

KILDE: MATSENTRALEN.NO

Barreras skal lage et varmt hjemmelaget måltid til 35 personer som går fort ut på dato, og han har fokus på sunne råvarer.

- Jeg er opptatt av den sunne maten, dessuten er dette varer som går fort ut på dato, og da må vi være flinke til å bruke det, forklarer han.

Samtidig mener Barreras at det er uforståelig at så mange kan gå sulten her til lands.

- Jeg forstår ikke hvordan det er mulig at det finnes mennesker som ikke har nok mat hjemme, samtidig som vi kaster utrolig mange tonn mat årlig. Det forstår jeg rett og slett ikke, sier han.

Det er store ting i vente for den lille gjengen på Matsentralen Vestland. Til nyttår flytter de inn i lokalene rett ved siden av der de holder til i dag. De skal være i samme bygg, men i lokaler med mye større lagerplass.

I dag er lageret over to etasjer, noe som er både upraktisk og tungvint. Fuhr gleder seg til å få samlet alt på ett sted.

- Det blir veldig bra. Her vil vi kunne ta imot et mye større antall varer. Så vi har plassen, vi mangler bare maten, sier hun.

ETTERLYSER BEDRE SYSTEMER: - I en ideell verden hadde bransjen hatt et

behov

DM FATTIGDOM

Johannessen (t.h.) fra KIL-fondet

FORSTÅR IKKE: – Raul Barreras forstår ikke hvorfor mange går sultne samtidig som mye mat blir kastet.

FLERE BARNEFAMILIER: Organisasjonene som distribuerer mat registrerer at stadig flere barnefamilier er blant mottakerne.

turavtale slik at oevrflødige varer ble kjørt tilbake til grossisten, sier Monica Rieber-Mohn Fuhr, som leder Matsentralen. Nå sliter sentralen emd å skaffe nok mat til alle trengende. FOTO: SKJALG EKELAND